

JAN ŠERÝCH

QWERTY

Klávesnice je přímý svědek mého úsilí i nástroj, který ovládl svého pána. Neurotické pulzování kurzoru na obrazovce stupňuje hrůzu z nevyčerpateľného bílého svítka, vycházejícího ze zemského jádra. Popisování takového svítka je jako nerovný souboj s gravitací. V roce 1878 se začal prodávat nový model psacího stroje zn. Remington, který měl čtyřřadovou klávesnici. Znak na klávesnici nebyly řazeny abecedně, ale v uspořádání, které dnes známe pod označením QWERTY. Toto uspořádání bylo v roce 1888 na sjezdu odborníků v Torontu všemi výrobci psacích strojů přijato jako univerzální. Tomu však předcházela zásadní událost, která toto uspořádání upřednostnila před jinými. V té době byly na trhu i psací stroje se sedmi řadami – tři řady pro malá písmena, tři řady pro velká písmena a jedna řada pro číslíce. Mezi sebou soupeřily metody psaní dvěma, čtyřmi a deseti prsty. V soutěži mezi metodou slečny Longleyové prezentované na klávesnici s rozložením QWERTY a panem Taubem na klávesnici uspořádané do sedmi řad zvítězil pan McGurrin zastupující školu slečny Longleyové. Firma Remington využila tohoto vítězství a tím došlo k rozšíření uspořádání QWERTY, jež vyvrcholilo ujednáním v Torontu. Norma (někdy také standard) je požadavek na chování nebo vlastnosti věci, člověka, situace apod., který se buďto předepisuje a vyžaduje, nebo popisuje, co je normální (přijatelné nebo obvyklé). Normy jsou psané i nepsané a liší se různou mírou závaznosti a různým rozsahem platnosti. V původním latinském významu slovo znamenalo „úhelník, pravítko, měřítka, pravidlo“, později také kolmici. Mapu můžeme označit za model reálného světa, v žádném případě není dokonalým obrazem naší reality. Nelze na ní nalézt vše, ale naopak může znázornit i jevy, které nejsme jinak schopni vnímat. Skutečnost může potlačit i zdůraznit. Souborně informace zaznamenané na mapách označujeme jako „prostorové informace“. Slovo mapa je punského původu. Výraz mappa označoval kousek plátna, ubrousek. Znak je v lingvistice (resp. v sémiotice) definován jako „něco, co něco jiného zastupuje.“ Znak není přirozenou vlastností dané věci, nýbrž jejím reprezentantem. Znak je souvislost mezi pojmenováním a významem. Text připomíná klasickou latinu, avšak ve skutečnosti je nesmyslný, smyšlený. Je ovšem odvozen z Ciceronovy *De finibus bonorum et malorum* (*O nejvyšším dobru a zlu*), kapitoly 1.10.32 a 33, kde se například objevuje věta *Neque porro quisquam est qui dolorem ipsum quia dolor sit amet, consectetur, adipisci velit.* („Nikdo nemiluje bolest samu, nevyhledává ji, ani nechce získat, jednoduše proto, že je to bolest.“). Gravitační síla je síla, kterou se hmotná tělesa vzájemně přitahují. Gravitační síla ubývá se čtvercem vzdálenosti od tělesa, které ji vyvolalo. Gravitační pole je v klasické mechanice prostor kolem tělesa, ve kterém se projevuje působení gravitační síly. Protože dosah gravitační síly je nekonečný, i gravitační pole je vlastně nekonečné. Za jeho hranici se obvykle považuje místo, kde přestává být měřitelné, či začíná převládat gravitace jiného tělesa nebo těles. Černá díra je astronomický objekt, ze kterého neuniká (téměř) žádné záření. Černá skříňka označuje mechanismus s neznámou vnitřní funkcí (známý pouze podle vnějších projevů chování). Při setmění (šeru) dojde k rozšíření zornice, aby se do oka dostalo co nejvíc světla. Citlivost oka na světlo se zvyšuje. Protože jsou čípky méně citlivé, ve tmě přestáváme vidět barvy. V roce 2013 byla po Wikipedii pojmenována planeta.

Narozen 13. května 1972 v Praze. Absolvoval Akademii výtvarných umění v Praze (1992–1999, Jiří Lindovský, Michal Bielický, Vladimír Skrepl) a stipendijní pobyt v Bernu (PROGR, 2005) a v New Yorku (ISCP, 2008). V letech 1996–2002 byl členem umělecké skupiny Bezhlavý jezdec (spolu s Josefem Bolfem, Jánem Mančuškou a Tomášem Vaňkem). Žije a pracuje v Praze.

SAMOSTATNÉ VÝSTAVY (VÝBĚR)

- 2016 *QWERTY*, Výstavní síň Sokolská 26, Ostrava
- 2014 *Teorie relativity I*, Soda, Bratislava, SK
Čtvrť na jedenáct, Galerie SET, Liberec
WYSIWYG, Galerie města Ostravy - Plato, Ostrava
- 2013 *Cokoli*, Kabinet T, Zlín
Isey „IleH, Galerie Jelení, Praha
- 2012 *Tisícíúhelník* (s Alenou Kotzmannovou), Fait Gallery, Brno
Lies and Layers (s Esther Stocker), Hunt Kastner, Praha
- 2009 *Beep Beep*, Labor, Budapešť, HU
Paramnesia, Strabag Kunstforum, Vídeň, AT
Ano, Staroměstská radnice, Galerie hlavního města Prahy
- 2008 *Vasil Artamonov, Jan Šerých*, NoD, Praha
Poslední snímek, Ateliér Josefa Sudka, Praha
The Architecture of a Chance, ISCP, New York, USA
- 2007 *Takemehome*, Hunt Kastner, Praha
- 2006 *Gotohell*, Galerie Na Bidýlku, Brno
Jednoho krásného rá..., Galerie Die Aktualität des Schönen, Liberec
Zakázané uvolnění (s Michalem Škodou), Wannieck Gallery, Brno
- 2005 *Abbey Road 2:45*, Atrium, Moravská galerie, Brno
- 2003 *Kdopak to mluví?*, Dům umění, České Budějovice
10 rad, jak vypadat skvěle při sexu, Galerie G99–Dům umění města Brna
- 2002 *Placebo*, Galerie Václava Špály, Praha
- 1999 *Dial*, Veletržní palác, Národní galerie, Praha

REPRODUKCE

Jako, Jan Šerých, 2015

Výstavní síň

Sokolská 26

(výstava stosedmdesátapátá)

Centrum kultury a vzdělávání Moravská Ostrava, příspěvková organizace (www.ckv-ostrava.cz)

25. ledna–4. března 2016
otevřeno pondělí–pátek 8–17 h

